

Motion till riksdagen 2020/21:1861

av **Johan Hultberg (M)**

Minska polisbristen – anställ norska poliser

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att anställa norska poliser i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Brottsförebyggande rådet (Brå) genomför årligen den nationella trygghetsundersökningen (NTU) vari bland annat befolkningens trygghet, utsatthet för brott och förtroende för de rättsvårdande myndigheterna undersöks. Undersökningen visar tydligt att Sverige har en allvarlig trygghetskris. Hela 28 procent av befolkningen (16–84 år) uppgav 2019 att de känner sig mycket eller ganska otrygga, eller att de till följd av otrygghet undviker att gå ut ensamma under sena kvällar i sitt bostadsområde. Detta är alarmerande siffror. Statens allra mest grundläggande uppgift är att skydda och försvara sina medborgares liv och frihet. En uppgift som den svenska staten idag uppenbarligen inte lyckas tillräckligt bra med när fler än var fjärde svensk känner sig ganska eller mycket otrygga. Fler än var fjärde svarande i NTU 2019 uppgav också att de under 2018 utsatts för någon eller några av de brottstyper som i undersökningen kallas för brott mot enskild person så som exempelvis misshandel, hot och sexualbrott. Och i en lång rad särskilt utsatta områden har de kriminella gängerna en så stark ställning att polisen själv konstaterar att man har stora svårigheter att fullfölja sitt uppdrag. Läget är akut.

Sveriges trygghetskris behöver mötas av ett brett batteri av åtgärder. Samhällets samlade kraft behövs för att knäcka gängbrottsligheten och för att öka tryggheten i vårt land i allmänhet och i de utsatta områdena i synnerhet. Helt centralt är att stärka rättsväsendet. Inte minst behöver Sverige fler poliser och polisen bättre verktyg i sitt viktiga och svåra uppdrag. Men idag lider Sverige av en allvarlig polisbrist vilket får stora negativa konsekvenser – färre brott klaras upp och otryggheten ökar. Av Polisförbundets rapport ”När färre ska skydda fler” från 2018 framgår också att nästan åtta av tio poliser känner sig otillräckliga och att de tycker att deras avdelning/enhet sällan eller aldrig har rätt bemaning i förhållande till verksamhetskraven.

Trots att vi under de senaste tio åren har haft en mycket allvarlig utveckling där det grova våldet har nått historiska nivåer har polistätheten sjunkit drastiskt. I fjol hade Sverige endast 198 poliser per 100 000 invånare vilket kan jämföras med 216 per 100 000 invånare 2010. Det är ett misslyckande för nuvarande regering och ett stort problem för vårt samhälle.

För att minska polisbristen och öka polisens förmåga att bekämpa kriminaliteten och skapa trygghet behöver fler poliser utbildas samtidigt som polisyrket görs mer attraktivt så att färre poliser lämnar yrket. För att göra polisyrket mer attraktivt är lönefrågan fundamentalt viktig. Enligt Polisförbundets medlemsundersökning från 2017 är lön den enskilt viktigaste faktorn för att vilja jobba kvar som polis för sex av tio poliser. Moderaterna vill göra en riktad lönesatsning för att höja polislönerna med i genomsnitt 3 000 kronor extra i månaden per polis. Det är en viktig satsning för att göra polisyrket mer attraktivt och för att därigenom både behålla erfarna poliser och locka fler sökande till polisutbildningarna. Idag gapar många av platserna på polisutbildningen tomma. Vid senaste intaget (VT 2020) var över 40 procent av platserna tomma. En ytterligare reform som Moderaterna driver för att locka fler till polisutbildningen och polisyrket är att göra utbildningen betald. Detta genom att studielånen skrivs av stegvis under de första fem åren som man arbetar som polis. Vidare vill vi se över möjligheterna att öppna polisutbildningar på fler orter liksom bygga ut möjligheterna till distansstudier.

Givet Sveriges allvarliga trygghetskris och stora polisbrist är det undertecknads uppfattning att nya möjligheter behöver prövas för att snabbt öka polistätheten. En sådan möjlighet vore att rekrytera poliser från vårt västra grannland Norge. I Norge finns nämligen ett överskott av poliser. För närvarande finns i Norge, från de fyra senaste utbildningskullarna, hela 471 poliser som helt saknar anställning i den norska polisen. Detta enligt uppgifter från den norska polismyndigheten. Likt Polisförbundet ser jag det som en god möjlighet för Sverige att anställa norska poliser efter att de genomgått en utbildning som kompletterar den kandidatexamen som de redan har efter genomgången grundläggande norsk polisutbildning. Inte minst skulle detta kunna vara en möjlighet att minska polisbristen i gränstrakter så som i exempelvis norra Bohuslän och Dalsland. Att anställa norska poliser i Sverige skulle också kunna bidra till ett fördjupat svensk-norskt polissamarbete där erfarenheter och goda arbetssätt sprids över gränsen.

Idag är det inte möjligt att anställa norska poliser för myndighetsutövning i Sverige, detta bland annat då anställning i Polismyndigheten förutsätter svenskt medborgarskap. Regeringen bör grundligt utreda om och i så fall hur det skulle kunna göras möjligt att anställa norska poliser i Sverige. I ett tidigare svar på en skriftlig fråga från undertecknad lät inrikesminister Mikael Damberg (S) meddela att han inte hade någon avsikt att låta utreda möjligheten att anställa norska poliser i Sverige. Ministern bör tänka om. Polisbristen är ett för allvarligt problem för att utan utredning avfärda möjligheten att anställa norska poliser.

Johan Hultberg (M)